

Ny skärpt syn på miljögifter i mat

EU skärper bedömningen av hur mycket av miljögifterna dioxin och PCB man tål utan hälsorisker. Följden blir att svenska Livsmedelsverket ser över sina konsumentråd.

EU-kommissionen gav 2015 den europeiska livsmedelssäkerhetsmyndigheten (Efsa) i uppdrag att göra en ny omfattande riskvärdering av dioxin och PCB som vi får i oss via maten.

På tisdagen kom svaret: Efsa sänker kraftigt det tolerabla veckointaget (TVI), den mängd som utan risk för hälsan kan intas varje vecka under hela livet, från 14 till 2 pikogram (biljondels gram) per kilo kroppsvikt.

– I och med att Efsa sänker TVI-värdet så mycket innebär det att en hel del av oss kliver över gränsen, säger Emma Halldin Ankarberg, toxikolog på Livsmedelsverket, till TT.

Livsmedelsverket räknar på kilo kroppsvikt och dag (i stället för vecka). Då motsvarar den nya Efsagränsen ungefär 0,3 pikogram. Dagens medianintag i Sverige ligger på cirka 0,5 pikogram, något för högt alltså.

– Vi kommer att behöva titta på våra konsumentråd och hur konsumtionsvanorna ser ut, framför allt av fisk men egentligen alla animaliska livsmedel som kött och mejeriprodukter också, säger Emma Halldin Ankarberg.

Den förra riskbedömningen från 2001 baserades på studier på råttor. Efsa har tillfört studier på människor. De visar att dioxin och PCB under känsliga perioder kan påverka bland annat spermier, hormoner och tandemalj.

Fet fisk som strömming och vildfångad lax från förorenade områden är speciellt aktuell.

– De högsta halterna finns i den fetaste Östersjöfisken, som man enligt våra råd inte ska äta mer än två, tre gånger om året.

Men någon panik är inte motiverad av den nya riskgränsen från Efsa, betonar Emma Halldin Ankarberg:

– Det är framför allt att de som hör till riskgrupperna, alltså barn och fertila kvinnor, som bör hålla sig till våra kostråd.

Hon pekar på att halterna av dioxin och PCB har minskat mycket i miljön och maten sedan 70-talet.

– Trots det ligger vi fortfarande lite för högt, men det går åt rätt håll.